

Sammanfattning

Inledning

Årligen fördelar offentlig sektor stora belopp till organisationer inom civilsamhället och privata aktörer inom välfärdssektorn. På senare år har det dock kommit rapporter om att verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer tar del av offentliga medel. Säkerhetspolisen beskriver en institutionalisering inom våldsbejakande extremistmiljöer, där radikalisering, rekrytering och finansiering sker genom bolag, stiftelser och föreningar som omsätter många miljoner kronor i statliga medel. Säkerhetspolisen har i sitt arbete funnit att det finns individer med kopplingar till våldsbejakande extremism som är aktiva i verksamheter som tar emot offentliga medel i form av t.ex. bidrag. Dessa verksamheter kan på ytan framstå som legitima, men inom verksamheterna kan det t.ex. finnas individer som har återvänt från ett konfliktområde och som bedriver verksamhet som stödjer våldsbejakande extremism. Genom dessa organisationer kan pengar bl.a. skickas utomlands för att stötta terrororganisationer eller användas för radikalisering i Sverige.

Att offentliga medel fördelas till verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer kan bidra till en tillväxt av sådana miljöer i Sverige och riskerar att skada legitimiteten i de system som utnyttjas för att finansiera sådana miljöer. Det är därför viktigt att säkerställa att det finns mekanismer för att förhindra att offentliga medel fördelas till sådana miljöer.

Vårt uppdrag

Det är ytterst angeläget att offentliga medel inte betalas ut till organisationer inom det civila samhället eller till aktörer inom den offentliga sektorn som på olika sätt har kopplingar till våldsbejakande extremism eller annan antidemokratisk verksamhet.

Säkerhetspolisen har i sitt remissvar till betänkandet *Demokrati-villkor för bidrag till civilsamhället* (SOU 2019:35) föreslagit att det inrättas en särskild funktion som ska ha särskild kompetens om aktörer, våldsbejakande extremism och antidemokratiska miljöer. Bidragsgivande myndigheter ska kunna vända sig dit för samråd vid en utökad granskning av bidragssökande organisationer och offentligt finansierade aktörer. I remissvaret till betänkandet *Nya villkor för skolor med konfessionell inriktning* (SOU 2019:64) framhåller Säkerhetspolisen att en sådan funktion även skulle kunna användas av andra myndigheter vid svåra bedömningar av om demokrativillkor eller liknande krav är uppfyllda för offentligt finansierad verksamhet.

Vi har i uppdrag att analysera och ta ställning till om en stödfunktion bör inrättas med uppgift att bistå med samråd vid en fördjupad granskning av bidragssökande organisationer eller annan offentligt finansierad verksamhet, och om inte, hur detta behov i stället ska tillgodoses. Om vi kommer fram till att en stödfunktion bör inrättas, omfattar uppdraget även att föreslå en placering för funktionen samt analysera dess uppgifter i relation till det uppdrag som i SOU 2019:35 föreslås ges till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). I uppdraget ingår också att analysera vilka omständigheter som bör föranleda en fördjupad granskning och definiera vad en sådan granskning bör omfatta samt att analysera behovet av bestämmelser som rör sekretess och personuppgiftsbehandling.

Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer

I en demokrati har alla rätt att uttrycka sina åsikter, även sådana som kan uppfattas som obekväma. Detta innebär dock inte en absolut rätt att ta del av offentliga medel för att t.ex. sprida sina åsikter. För att motverka åsikter och ageranden som utgör våldsbejakande extremism och terrorism är det angeläget att förebygga bakomliggande faktorer

och drivkrafter samt att på ett tidigt stadium identifiera risker. Arbetet sker i dag i två delar: förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism, som framför allt Center mot våldsbejakande extremism (CVE) ansvarar för och brottsbekämpande insatser som framför allt Säkerhetspolisen och Polismyndigheten ansvarar för. Båda dessa delar är centrala i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer.

Enligt Säkerhetspolisens bedömning har de våldsbejakande extremistiska miljöerna i Sverige vuxit mycket kraftigt under de senaste åren. I dag betraktas våldsbejakande extremism som ett hot mot den svenska demokratiska samhällsordningen som bäst förebyggs, förhindras och försvåras genom tvärssektoriella insatser.

CVE inrättades den 1 januari 2018 och är placerat som en enhet inom Brottsförebyggande rådet (Brå). CVE arbetar utifrån i huvudsak kriminalpolitiska utgångspunkter och har till uppgift att stärka och utveckla det kunskapsbaserade och sektorsövergripande arbetet med förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism. CVE har ett brett uppdrag att utveckla och stärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Verksamheten vänder sig främst till de som söker kunskap och stöd i sin yrkesroll eller är intresserade av myndighetssamverkan.

Det är svårt att med säkerhet uppskatta i vilken omfattning offentliga medel utnyttjas av aktörer inom våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Säkerhetspolisen bedömer dock att totalt hundratal miljoner kronor har betalats ut till verksamheter som har kopplingar till våldsbejakande extremism.

Det finns en bred politisk enighet om att offentliga medel inte ska betalas ut till organisationer som tillhör eller har kopplingar till våldsbejakande extremism. Det har därför under de senaste åren vidtagits ett antal åtgärder för att förhindra att allmänna medel går till verksamheter som har kopplingar till våldsbejakande extremism. Som en del i detta arbete har regeringen tillsatt flera utredningar som har fått i uppdrag att se över och föreslå nya demokrativillkor för den statligt reglerade bidragsgivningen till civilsamhället, inklusive trossamfunden. Tre utredningar har också föreslagit nya förtydligade demokrativillkor i nämnda avseenden. Förslagen har remitterats, men har såvitt avser frågorna om demokrativillkor ännu inte lett till några författningsändringar. Även såvitt avser godkännande att som huvudman bedriva skola har det föreslagits ett nytt demokrati-

villkor i skollagen (2010:800). Detta förslag har också remitterats, men ännu inte lett till någon lagstiftning.

Utgångspunkter för behovet av en stödfunktion

Frågor om hur en verksamhet förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer kan uppkomma i ärenden om stöd till civilsamhället och ärenden om tillstånd att bedriva verksamhet inom välfärdssektorn. Det finns t.ex. möjlighet att beakta sådana kopplingar vid prövning av demokrativillkor eller ägar- och ledningsprövningar. Så har också skett i ett antal ärenden som varit uppe till prövning de senaste åren. Frågorna är komplexa och hanteringen av dem är komplicerad för beslutsorganen.

Beslutsorganen vänder sig ofta till Säkerhetspolisen för stöd i frågor om verksamheters våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Efterfrågan av denna typ av stöd har ökat de senaste åren. En stor del av den information som Säkerhetspolisen har omfattas dock av sekretess. Till detta kommer att Säkerhetspolisens arbete mot våldsbejakande extremism är brottsbekämpande och frågor om att bedöma demokrativillkor eller göra andra lämplighetsbedömningar är en bredare uppgift som förutsätter tillgång till annan information som är mer anpassad för den uppgiften. Arbetet tar också resurser från mer centrala uppgifter i Säkerhetspolisens verksamhet. Frågan är dock viktig eftersom det kan ge långsiktiga effekter för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Av denna anledning har Säkerhetspolisen i två remissyttranden föreslagit att en särskild funktion inrättas med uppdrag att bistå beslutsorganen med stöd i frågor om våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer.

Flera av de beslutsorgan som hanterar prövningar av frågor om bidragsgivning och annan offentligt finansierad verksamhet har uttryckt ett behov av ökade kunskaper och ytterligare utredningskapacitet i ärenden där det kan uppkomma frågor om våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Beslutsorganen saknar såväl kunskap som resurser till att hantera dessa frågor på ett adekvat sätt. Frågorna dyker också upp så pass sällan vid respektive beslutsorgan att det är svårt att upprätthålla kunskaperna på området. Ett centralt organ som samordnar hanteringen av frågorna innebär

ett mer effektivt utnyttjande av beslutsorganens resurser. Merparten av de beslutsorgan som vi har haft kontakt med har uttryckt sig positiva till inrättandet av en stödfunktion.

Det bör inrättas en ny stödfunktion

Vi har kunnat konstatera att det hos beslutsorganen finns ett behov av stöd i ärenden där det kan uppkomma frågor om hur verksamheter som tar del av offentliga medel förhåller sig till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. En effektiv granskning av en verksamhets rätt att ta del av offentliga medel förutsätter tillräcklig kompetens i dessa avseenden. Detta är av stor vikt för att förhindra att offentliga medel fördelas till verksamheter som inte uppfyller uppställda villkor och krav. Det har vidtagits ett antal åtgärder för att stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Ett exempel på detta är inrättandet av CVE. Därutöver finns också viss samverkan mellan beslutsorgan. Trots dessa insatser finns det fortfarande behov av stöd i form av både ökade kunskaper och resurser till att utreda frågorna. Enligt vår bedömning kan dessa behov inte tillgodoses inom befintliga strukturer eller genom anlita externa konsulter. Det är inte heller rimligt att varje beslutsorgan ska besitta de expertkunskaper och resurser som krävs. Av den anledningen föreslår vi att det bör inrättas en central stödfunktion som kan bistå beslutsorgan med fördjupade granskningar av hur verksamheter förhåller sig till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer.

Stödfunktionens uppdrag och omfattning

För att stödfunktionen på ett adekvat sätt ska kunna tillmötesgå beslutsorganens behov av stöd bedömer vi att funktionen bör ha kunskap om våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer, förmåga att utföra fördjupade granskningar och avge yttranden i fråga om hur en verksamhet eller dess företrädare förhåller sig till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer, samt kunskap om gällande regelverk för att en verksamhet ska få del av offentliga medel.

Stödfunktionen ska som utgångspunkt vara öppen för alla beslutsorgan som inom ramen för sina respektive myndighetsuppdrag fördelar offentliga medel eller på annat sätt granskar offentligt finansierade verksamheter och som har ett behov av stöd i handläggningen av ärenden där det kan uppkomma frågor om hur en verksamhet förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer.

Stödfunktionen ska vara kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan som inom ramen för sina respektive myndighetsuppdrag fördelar offentliga medel eller på annat sätt granskar offentligt finansierade verksamheter. Den huvudsakliga uppgiften för stödfunktionen ska vara att bistå beslutsorganen med fördjupade granskningar i de ärenden där ett beslutsorgan funnit anledning att anta att en verksamhet som ansöker om eller tar del av offentliga medel förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer på ett sätt som ger myndigheten eller beslutsorganet skäl att vidta särskilda åtgärder. Att det ska finnas *anledning att anta* innebär att det i det enskilda ärendet måste finnas konkreta omständigheter som pekar på att verksamheten har kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer och som medför att ytterligare utredning krävs. Efter en avslutad fördjupad granskning ska stödfunktionen lämna ett yttrande till beslutsorganet. Av yttrandet ska framgå stödfunktionens slutsatser i fråga om hur en verksamhet förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Stödfunktionen ska dock inte i något avseende vara delaktig i själva beslutsfattandet utan detta ska fortfarande ske vid respektive beslutsorgan. Stödfunktionens yttrande utgör då en del av det material som kan beaktas vid beslutsorganens bedömningar av ett ärende.

Utifrån de kontakter vi har haft med beslutsorganen bedömer vi att stödfunktionen årligen kommer att hantera ett hundratal ärenden om fördjupade granskningar. Den genomsnittliga handläggningstiden av ett ärende kommer enligt våra uppskattningar att vara fyra veckors effektiv arbetstid. För att tillgodose detta behov kommer det att krävas femton årsarbetskrafter.

Stödfunktionens placering

Vi bedömer att den avgörande frågan för stödfunktionens placering är kunskaper om frågor om våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Dessa kunskaper finns i dag främst hos CVE och Säkerhetspolisen. Säkerhetspolisens uppdrag är dock brottsbekämpande och av den anledningen bedömer vi att myndigheten inte är en lämplig placering. Mot bakgrund av de omfattande erfarenheter inom frågor om våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer som finns hos CVE anser vi att det är den mest lämpliga placeringen. Till detta kommer att CVE redan i dag bistår beslutsorgan med utbildning och stöd i dessa frågor, men i andra avseenden. Utgångspunkten för CVE:s arbete är också förebyggande, vilket stämmer överens med det syfte som stödfunktionen bör uppfylla.

CVE är en enhet inom Brottsförebyggande rådet (Brå) och det är också inom den myndigheten som stödfunktionen kommer att vara placerad. Vi anser att förordning (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet ska innehålla en bestämmelse som reglerar stödfunktionens verksamhet. I bestämmelsen ska anges att en särskild funktion för CVE är att vara kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan som inom ramen för sina respektive myndighetsuppdrag fördelar offentliga medel eller på annat sätt granskar offentligt finansierade verksamheter. CVE ska på begäran av en myndighet eller ett annat beslutsorgan bistå med fördjupad granskning av en verksamhet som ansöker om eller tar del av offentliga medel, om det i ett ärende finns anledning att anta att den aktuella verksamheten förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer på ett sätt som ger myndigheten eller beslutsorganet skäl att vidta särskilda åtgärder. En sådan begäran ska vara motiverad och innehålla de konkreta omständigheter som medför att myndigheten eller beslutsorganet begär centrumets bistånd. En fördjupad granskning ska innehålla den utredning som är relevant för bedömningen av ärendet och centrumet ska avge ett yttrande över utförd granskning.

CVE är redan i dag en av de största enheterna inom Brå. En placering av stödfunktionen inom CVE kommer att innebära en relativt stor utökning av verksamheten. Såväl CVE:s nuvarande verksamhet som den verksamhet som ska bedrivas inom ramen för stödfunktionen skiljer sig från Brå:s övriga verksamhet. Enligt vår mening talar

dessa omständigheter för att CVE bör skiljas från Brå och i stället inordnas som en egen myndighet. Vi anser därför att detta är något som bör övervägas i det fortsatta arbetet med inrättande av stödfunktionen.

Sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden

Det uppdrag som vi anser att stödfunktionen bör ha medför att stödfunktionen kommer att behöva hantera uppgifter om de verksamheter som den ska granska. Uppdraget kommer också att medföra ett behov av att hantera uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Vi bedömer dock att den informationshantering som är nödvändig för att stödfunktionen ska kunna utföra sitt uppdrag är motiverad med beaktande av det allmänna intresset av att förhindra att offentliga medel betalas ut till verksamheter som har kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Informationshanteringen medför dock ett behov av ny sekretessreglering till skydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Enligt vår bedömning överväger intresset av att skydda uppgifterna insynsintresset. Vi föreslår därför att sekretess ska gälla hos CVE i dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden. Stödfunktionens verksamhet kan innebära en omfattande insamling av integritetskänsliga uppgifter och vi anser därför att det är motiverat att föreslå en sekretessbestämmelse med ett omvänt skaderekvisit. Det innebär att utgångspunkten är att de uppgifter som faller inom bestämmelsens område omfattas av sekretess. Endast i de fall där det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men får uppgiften lämnas ut.

En ny sekretessbrytande bestämmelse

För att kunna fullgöra sitt uppdrag att utföra fördjupade granskningar på begäran av beslutsorgan behöver stödfunktionen kunna inhämta uppgifter från andra myndigheter. Vi bedömer att generalklausulen och övriga befintliga sekretessbrytande undantag inte är tillräckliga för att stödfunktionen ska kunna inhämta vissa uppgifter

som omfattas av sekretess i den omfattning som är nödvändig för att stödfunktionen ska kunna utföra sitt uppdrag. Av den anledningen föreslår vi en ny sekretessbrytande bestämmelse som ger stödfunktionen möjlighet att, inom ramen för en fördjupad granskning, inhämta sådana sekretesskyddade uppgifter från andra myndigheter.

Enligt vår bedömning är det främst sekretessbelagda uppgifter från brottsbekämpande myndigheter som kan bli aktuella att hämta in inom ramen för stödfunktionens uppdrag. Vi föreslår därför en bestämmelse som bryter sekretessen enligt 35 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Bestämmelsen ska dock endast gälla för uppgifter som behövs i ett ärende om fördjupad granskning. Ett utlämnande ska också kunna nekas utifrån en intresseavvägning.

I övrigt bedömer vi att nödvändigt utlämnande kan ske med stöd av generellt tillämplig reglering enligt offentlighets- och sekretesslagen.

En ny lag om personuppgiftsbehandling inom ramen för stödfunktionens verksamhet

För att stödfunktionen ska kunna fullgöra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt behöver personuppgifter kunna behandlas. En stor del av behandlingen kommer att avse känsliga personuppgifter samt uppgifter om brott och misstanke om brott. Enligt vårt förslag till uppdrag för stödfunktionen kommer den att utföra en uppgift av allmänt intresse som har fastställts i svensk rätt. Det finns därmed rättslig grund för att behandla personuppgifter. Såvitt gäller behandling av känsliga personuppgifter samt uppgifter om brott och misstanke om brott bedömer vi att det utgör ett viktigt allmänt intresse att funktionen kan utföra sitt uppdrag att vara kontaktpunkt åt myndigheter och andra beslutsorgan. Det finns därför grund även för denna behandling. Vi bedömer att det även finns grund för nödvändig behandling av uppgifter om brott och misstanke om brott med stöd av den allmänna dataskyddsregleringen.

För att uppnå ett lämpligt skydd av personuppgifter och samtidigt möjliggöra en ändamålsenlig behandling av personuppgifter vid stödfunktionen bedömer vi dock att det krävs kompletterande dataskyddsreglering. Av den anledningen föreslår vi att en lag om personuppgiftsbehandling för stödfunktionens verksamhet bör införas. Genom en sådan lag möjliggörs en ändamålsenlig personupp-

giftsbehandling vid utförandet av stödfunktionens uppdrag samtidigt som dataskyddsförordningens krav på proportionalitet samt lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen tillgodoses. Den nya lagen föreslås främst mot bakgrund av det utökade behovet av att behandla känsliga personuppgifter och uppgifter om brott samt misstanke om brott som förslaget om stödfunktionens uppdrag kan antas medföra. Vi föreslår bestämmelser till skydd för den personliga integriteten, såsom en bestämmelse om ändamålen med behandlingen, en sök- begränsning och reglering av stödfunktionens möjligheter att behandla känsliga personuppgifter och uppgifter om brott och misstanke om brott.

Ikraftträdande

Vi föreslår att föreslagna författningsändringar ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Konsekvenser

Förslagen bedöms medföra kostnadsökningar för det allmänna. Det finns flera osäkerhetsvariabler i fråga om uppskattningar av kostnaderna. Utifrån tillgängligt underlag och våra uppskattningar av stödfunktionens omfattning bedömer vi att ett inrättande av en stödfunktion i enlighet med våra förslag medför en årlig kostnad om cirka 28 miljoner kronor från och med år 2023. Kostnaderna ryms inte inom befintliga anslag och bör enligt vår mening täckas genom ökade anslag för Brå. Denna kostnad kommer förutsätta att medeltas av reformutrymmet, vilket är motiverat med hänsyn till vikten av att förhindra att offentliga medel fördelas till verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer.

Vi bedömer att förslagen inte kommer att medföra några ökade kostnader för kommuner och regioner. För de kommuner och regioner som remitterar ärenden till stödfunktionen bedömer vi att det kan medföra vissa kostnadsbesparingar.

Inrättande av en stödfunktion med angivet uppdrag kan förväntas få positiva konsekvenser för det brottsförebyggande arbetet mot

våldsbejakande extremism. Förslagen bidrar också till det brottsförebyggande arbetet och minskad brottslighet. Vår bedömning är vidare att förslagen kommer att bidra till ökad tilltro till det allmänna och de sektorer som tar emot offentliga medel.

Risken för ökat integritetsintrång som inrättandet av en stödfunktion kan innebära är enligt vår bedömning godtagbart i förhållande till samhällsintresset av att förhindra att offentliga medel fördelas till verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Risken för intrång i den personliga integriteten motverkas av våra förslag med syfte att stärka skyddet för den personliga integriteten inom ramen för stödfunktionens verksamhet.

I övrigt bedöms förslagen i huvudsak inte få några konsekvenser som anges i 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474).

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag (2023:000) om viss personuppgiftsbehandling vid nationellt centrum mot våldsbejakande extremism

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge nationellt centrum mot våldsbejakande extremism möjlighet att, inom dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan, behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter vid nationellt centrum mot våldsbejakande extremism i dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan.

Förhållandet till annan reglering

3 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

4 § Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Personuppgiftsansvar

5 § Brottsförebyggande rådet är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför inom ramen för nationellt centrum mot våldsbejakande extremism:s särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan.

Ändamål med personuppgiftsbehandlingen

6 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att nationellt centrum mot våldsbejakande extremism ska kunna utföra sitt uppdrag i dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan.

Tillgången till personuppgifter

7 § Tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som varje anställd eller uppdragstagare behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Behandling av personuppgifter som rör lagöverträdelser och känsliga personuppgifter

8 § Nationellt centrum mot våldsbejakande extremism får i dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan behandla personuppgifter som avses i artikel 9.1 (känsliga personuppgifter) och artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning (uppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott) samt uppgifter om misstanke om brott, endast om uppgifterna är nödvändiga för fullgörandet av uppdraget som kontaktpunkt.

Sökbegränsningar

9 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter eller uppgifter som rör fällande domar i brottmål, lagöverträdelser som innefattar brott och misstanke om brott.

Längsta tid som personuppgifter får behandlas

10 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Bestämmelsen i första stycket hindrar inte att en behörig myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet.

Rätt att meddela föreskrifter

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som kompletterar denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

1.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att nuvarande 35 kap. 10 d § ska betecknas 35 kap. 10 e §,

dels att det ska införas en ny paragraf 32 kap. 6 c § och närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 35 kap. 10 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 kap.

Verksamhet vid nationellt centrum mot våldsbejakande extremism

6 c §

Sekretess gäller hos nationellt centrum mot våldsbejakande extremism i dess särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretess i högst sjuttio år.

35 kap.

10 d §

Sekretessen enligt 1 § första stycket hindrar inte att en uppgift lämnas till nationellt centrum mot våldsbejakande extremism i dess

särskilda funktion som kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan, om uppgiften behövs i ett ärende om fördjupad granskning.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

1.3 Förslag till förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)

Härigenom föreskrivs att 10 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Föreskrifter med stöd av 39 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen

10 §

Sekretess gäller i personaladministrativ verksamhet hos följande myndigheter, för uppgift om personnummer och födelsedatum, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men:

- allmänna domstolar,
- allmänna förvaltningsdomstolar,
- Arbetsförmedlingen,
- Arbetsmiljöverket, i verksamhet som avser tillsyn över att arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen följs,
 - *Brottsförebyggande rådet, när det gäller uppgifter om personal vid nationellt centrum mot våldsbekämpande extremism*
- Centrala studiestödsnämnden,
- Domstolsverket, när det gäller uppgifter om personal vid domstolar och hyres- och arrendenämnder,
- Folkhälsomyndigheten, när det gäller personal i verksamhet som rör förvaring och användning av försöksdjur,
- Försäkringskassan,
- hyres- och arrendenämnder,
- Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd,
- Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen,
- Inspektionen för vård och omsorg,
- Justitiekanslern,
- Kammarkollegiet, när det gäller personal i verksamhet som rör personskadereglering,
- Kriminalvården,

- Kronofogdemyndigheten,
- Kustbevakningen,
- Livsmedelsverket, när det gäller veterinärer, övrig personal i verksamhet som rör köttkontroll och personal i annan inspektionsverksamhet och i verksamhet som rör kosttillskott och tillståndsgivning eller godkännanden avseende ekologiskt producerade livsmedel och nya livsmedel,
- länsstyrelserna, när det gäller personal i verksamhet som rör handläggning av djurskydds- och rovdjursfrågor samt i verksamhet som rör offentlig kontroll av djurskyddsfrågor och frågor om gränsöverskridande avfallstransporter,
- Migrationsverket,
- myndigheter som svarar för personaladministrativ verksamhet avseende parkeringsvakter som förordnats enligt lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.,
- nämnder som utövar ledning av hälso- och sjukvårdsverksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) eller de andra myndigheter som svarar för personaladministrativ verksamhet avseende hälso- och sjukvårdspersonal,
- patientnämnder,
- Polismyndigheten,
- Regeringskansliet, när det gäller personal i verksamhet som rör handläggning av ärenden om nåd i brottmål, abolition och särskild utlänningskontroll,
- Rättsmedicinalverket, när det gäller personal inom rättsmedicinsk och rättspsykiatrisk verksamhet,
- Skatteverket,
- socialnämnder eller andra nämnder som svarar för personaladministrativ verksamhet avseende personal som verkar inom socialtjänsten,
- Socialstyrelsen,
- Statens institutionsstyrelse,
- Statens jordbruksverk, när det gäller personal i verksamhet som rör uppfödning, förvaring, tillhandahållande och användning av försöksdjur,
- Statens servicecenter, när det gäller personal i verksamhet som rör upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och handläggning av förvaltningsärenden vid servicekontor enligt lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service,

- Säkerhets- och integritetsskyddsnamnden,
- Säkerhetspolisen,
- Trafikverket, när det gäller personal i verksamhet som avser ianspråktagande av mark för väg, ersättning för vägrätt och förarprov för körkort,
- Tullverket, och
- åklagarmyndigheter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordning (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet

Härigenom föreskrivs i fråga om förordning (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet

dels att nuvarande 8–15 §§ ska betecknas 10–17 §§,

dels att 7 § ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 8, 10, 11, 13 och 15 §§ ska sättas närmast före 10, 12, 13, 15 och 17 §§,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 8–9 §§, av följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Nationellt centrum mot våldsbejakande extremism

7 §

Inom myndigheten finns ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism. *Centrumet ska från i huvudsak kriminalpolitiska utgångspunkter stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att*

1. främja utvecklingen av förebyggande arbete på nationell, regional och lokal nivå,

2. verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet,

3. ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism, och

4. samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande

Inom myndigheten finns ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism.

extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

8 §

Centrumet ska från i huvudsak kriminalpolitiska utgångspunkter stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att

1. främja utvecklingen av förebyggande arbete på nationell, regional och lokal nivå,

2. verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet,

3. ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism, och

4. samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

9 §

En särskild funktion för centrumet är att vara kontaktpunkt för myndigheter och andra beslutsorgan som inom ramen för sina respektive myndighetsuppdrag fördelar offentliga medel eller på annat sätt granskar offentligt finansierade verksamheter.

Centrumet ska på begäran av en myndighet eller ett annat beslutsorgan bistå med fördjupad gransk-

ning av en verksamhet som ansöker om eller tar del av offentliga medel, om det i ett ärende finns anledning att anta att den aktuella verksamheten förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer på ett sätt som ger myndigheten eller beslutsorganet skäl att vidta särskilda åtgärder. En sådan begäran ska vara motiverad och innehålla de konkreta omständigheter som medför att myndigheten eller beslutsorganet begär centrumets bistånd. En fördjupad granskning ska innehålla den utredning som är relevant för bedömningen av ärendet och centrumet ska avge ett yttrande över utförd granskning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.